

UPPSALA UNIVERSITET
SOCIOLOGISKA INSTITUTIONEN
Drottninggatan 1 A
752 20 UPPSALA

Tel 018/13 90 60

FRÅGEFORMULÄR TILL EN UNDERSÖKNING OM SAMHÄLLSBILDER OCH
VÄRDERINGAR I SAMHÄLLET

ANVISNINGAR:

1. Besvara frågorna i den ordning de kommer och utan att fråga någon till råds.
2. Svara
 - a) genom att sätta ett kryss i en ruta .
 - b) genom att sätta ett kryss i någon av de punkter som representerar en skala, ex.vis . X . . .
 - c) genom att skriva på prickad rad.
3. Efter ifyllande, kontrollera att Ni besvarat samtliga frågor.
4. Var vänlig återsänd frågeformuläret i bifogade svars-
kuvert helst inom 10 dagar.

TACK PÅ FÖRHAND OCH LYCKA TILL!

--	--	--	--	--	--

1. Födelseår													
2. Kön	<input type="checkbox"/> Man <input type="checkbox"/> Kvinna												
3. Civilstånd	<input type="checkbox"/> Gift/sammanboende <input type="checkbox"/> Ogift/ensanstående												
4. Vilken position har Ni på tidningen (ange exempelvis "redigerare av utlandssidan")													
5. Hur många år har Ni varit verksam i den position Ni nu har? år													
6. Hur många år har Ni sammanlagt arbetat på tidning? år													
7. Är Ni medlem i något politiskt parti eller politisk sammanslutning? <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> Ja Om Ja: Brukar Ni delta i politiska möten? <input type="checkbox"/> Ofta <input type="checkbox"/> Ibland <input type="checkbox"/> Sällan <input type="checkbox"/> Aldrig													
8. Vilka tidningar och tidskrifter (utrikes/inrikes) läser Ni regelbundet? (Ange också om möjligt utgivningsland samt språk) <table border="0" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;"><u>TIDNINGENS NAMN</u></th> <th style="text-align: left;"><u>TIDSKRIFTER</u></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> </tbody> </table>		<u>TIDNINGENS NAMN</u>	<u>TIDSKRIFTER</u>
<u>TIDNINGENS NAMN</u>	<u>TIDSKRIFTER</u>												
.....												
.....												
.....												
.....												
.....												
9. Det diskuteras ofta vad som gör att en viss händelse i världen blir en nyhet och vissa andra händelser inte blir det. Skulle Ni nedan vilja redogöra för Er egen definition av en " <u>bra nyhet</u> "?													

10. Vi har nedan räknat upp ett antal faktorer som kan antas öka en händelses nyhetsvärde och skulle vilja att Ni noterar i vilken utsträckning Ni instämmer eller tar avstånd från dessa.

Till höger om varje faktor finns en skala från "instämmer absolut inte" (=1) till "instämmer absolut" (=5). Ni kryssar för i någon av punkterna på skalan. Ju mer till vänster på skalan Ni kryssar ju mindre instämmer Ni. Ju längre till höger desto mer instämmer Ni.

	1	2	3	4	5	
En händelses nyhetsvärde ökar i den utsträckning som händelsen berör ett aktuellt ämnesområde	1=instämmer absolut inte
objektivt sett kan få betydelse för världens utveckling	3=tveksam
kan ingå i en vardagsskildring av enskilda personer i samma socialklass som läsaren	5=instämmer absolut
berör läsarens personliga ekonomi	
är dramatisk	
avviker från förväntat händelseförlopp eller beteende	
berör nya teknologiska uppfinningar som kan påverka läsarnas levnadsförhållanden	
berör kända personer	
innebär lidande för enskilda individer eller folkgrupp	
innehåller våldsinslag	
gör det möjligt för läsaren att identifiera sig med någon i högre social position	
behandlar konfliktsituationer mellan individer, grupper eller nationer	
mer berör utvecklade än underutvecklade länder	
som läsaren kan förväntas tolka klart och entydigt	

11. Hur ofta skriver eller redigerar Ni artiklar som behandlar internationella händelser?

- varje arbetsdag
- ett par gånger i veckan
- någon gång i veckan
- ett par gånger i månaden
- några gånger om året
- aldrig

12. I vilken utsträckning uppfattar Ni nedanstående tänkbara problem som besvärliga vid författandet eller redigeringen av artiklar om u-länder, u-hjälp eller liknande material?

Till höger om varje problem finns en skala som går från "inget problem alls" (=1) till "mycket stort problem" (=5). Markera Ert svar för varje alternativ genom att sätta ett kryss i någon av de 5 punkterna på skalan.

	1	2	3	4	5	
Anpassningen till mottagarna och deras förutsättningar	1=inget problem
Otillräckliga egna kunskaper	alls
Bristande resurser i fråga om arkiv på tidningen	5=mycket stort problem
Tidsbegränsningen	
Anpassningen till rådande åsikter på tidningsredaktionen	
Annat, nämligen	
.....	

13. Tycker Ni att massmedia ger möjlighet för alla i samhället att skaffa sig den kunskap man behöver för att någorlunda förstå den internationella situationen i de industrialiserade länderna?

- absolut
- kanske
- knappast
- absolut inte

Motivera varför?

.....

14. Tycker Ni att massmedia ger möjlighet för alla i samhället att skaffa sig den kunskap man behöver för att någorlunda förstå den internationella situationen i u-länderna?

- absolut
- kanske
- knappast
- absolut inte

Motivera varför?

.....

15. Nedan följer ett antal påståenden om nyhetsförmedling. Meningen är att Ni skall ange hur de stämmer med Er åsikt. Det gör Ni genom att sätta ett kryss i någon av de punkter på skalan till höger om varje påstående. Ju längre till vänster Ni sätter krysset desto mer tar Ni avstånd från påståendet. Ju längre till höger desto mer instämmer Ni.

	1	2	3	4	5	
Genom nyhetsverksamheten skall endast sådana uppgifter lämnas som står i samklang med våra demokratiska ideal.	1=instämmer absolut inte
Beslutsfattare av olika slag i samhället gynnas oavsiktligt av den rådande nyhetsförmedlingen genom att betydelsefulla nyheter har publicerats på ett så svårt språk att bara personer med tillräckliga grundkunskaper kan tillgoda göra sig dem.	3=tveksamt 5=instämmer absolut
Om en individ får kunskap om ett förhållande som inte passar in i hennes världsbild kommer hon att förkasta denna kunskap.	
Nyhetsverksamheten måste bygga på vad folk i allmänhet vill ha	
För att individen skall förstå de internationella problemen bör nyhetsmaterialet knyta ihop avlägsna och abstrakta frågor med den stora allmänhetens vardagliga verklighet.	
Det är ett utslag av elittänkande att endast förmedla de nyheter som objektivt sett kan anses betydelsefulla och inte de som mottagaren subjektivt upplever som intressanta.	
Pressen bör först och främst inrikta sin nyhetsförmedling på sådana länder med vilka vi har välutvecklade handelsförbindelser.	
Valet av nyheter bör i hög grad inriktas på sådana händelser som har kritisk betydelse för vår framtid som t ex vissa miljöfrågor.	
Massmedia ger tillförlitlig information om vad som händer i andra länder	
Urvalet av nyheter skall ske på ett sådant sätt att mottagarens världsbild kan förväntas bli mer realistisk	
Det är inte efterfrågan på nyheter som reglerar utbudet utan nyhetsutbudet som reglerar efterfrågan	
Kommunikationssatelliters utnyttjande för att transmitta nyheter kommer att förbättra tidningarnas bevakning av bl a tredje världen.	
Nyhetsbyråernas rapportering från andra kontinenter måste kompletteras med information från andra källor	

16. I debatten om massmedias bevakning av u-länderna har ofta framförts påståendet att massmedia i alltför stor utsträckning riktar sin uppmärksamhet mot enstaka händelser med högt nyhetsvärde på bekostnad av annat material, bakgrundsartiklar, som skulle kunna ge bättre kunskaper och förståelse för dessa länder.

Vad anser Ni om detta påstående?

- Påståendet är helt riktigt
 Påståendet är i stort sett riktigt
 Påståendet är mer fel än riktigt
 Påståendet är helt felaktigt

Skulle Ni vilja precisera Ert ställningstagande nedan?

.....

17. Kryssa för någon av punkterna på skalan nedan. Ju längre till höger desto mer instämmer Ni i påståendet.

När det gäller urvalet av u-landsmaterial bör tidningens målsättning vara att välja sådant material:

	1	2	3	4	5	
som kan få läsaren att aktivera sig, exempelvis genom att själv söka mer information	1=instämmer absolut inte
som kan upplevas som intressant i Sverige därför att en viss företeelse är relativt sällsynt här	3=tveksamt 5=instämmer absolut
som känslomässigt kan engagera läsaren	
sätter in underutvecklingen i sitt historiska sammanhang	

18. Det talas i vår tid ibland om olika faktorer som kan HOTA "vår framtid". Nedan finns några sådana faktorer uppräknade. Ange för varje faktor hur pass stort hot mot framtiden Ni tror den utgör.

Liksom tidigare kryssar Ni för någon av punkterna i skalorna nedan. Ju längre till höger desto större hot. Om Ni inte har någon uppfattning ange det som svar.

	1	2	3	4	5	Ingen åsikt	
Skillnader i levnadsstandard mellan fattiga och rika	<input type="checkbox"/>	1=Inget hot alls
Förstöring av vatten, luft och jord	<input type="checkbox"/>	3=Ett visst hot
Kommunismens inflytande i världen	<input type="checkbox"/>	5=Mycket stort hot
Utbyggandet av kärnkraften	<input type="checkbox"/>	
Befolkningsökningen	<input type="checkbox"/>	
De internationella företagens utveckling	<input type="checkbox"/>	
Fördelningen av jordens tillgångar	<input type="checkbox"/>	

18. (forts.)

	1	2	3	4	5	Ingen åsikt
Den ökade mekaniseringen	<input type="checkbox"/>
Kapitalismens inflytande i världen	<input type="checkbox"/>
Den militära kapprustningen	<input type="checkbox"/>
Det socialistiska inflytandet i världen	<input type="checkbox"/>
Råvaru- och energibrist	<input type="checkbox"/>
Statens växande inflytande över samhällslivet	<input type="checkbox"/>
Arbetslösheten i världen	<input type="checkbox"/>

19. Det finns olika uppfattningar om vi i den rika delen av världen skall ge hjälp till de fattiga länderna. Tycker Ni, att vi i Sverige överhuvud taget skall hjälpa de här länderna?

- ja, absolut
 ja, under vissa omständigheter, nämligen
 nej
 har ingen uppfattning

20. Hur tycker Ni att hjälp till de fattiga länderna skall betalas? Somliga tycker att den i huvudsak bör betalas genom skattepengar. Andra tycker att den i huvudsak bör betalas på frivillig väg genom insamlingar och liknande. Vad är Er uppfattning?

- i huvudsak genom skattepengar
 i huvudsak på frivillig väg genom insamlingar och liknande
 både genom skattepengar och på frivillig väg
 har ingen uppfattning

21. Tycker Ni att de nuvarande u-hjälpsanslagen bör ökas, är ungefär lagom som de är, bör minskas eller bör slopas helt?

- bör ökas
 är ungefär lagom
 bör minskas
 bör slopas helt
 vet ej

22. Hjälp till u-länderna kan ju ges i många olika former. Här nedan räknar vi upp några. Ange för var och en hur pass värdefull Ni tror HJÄLPFORMEN ifråga är för u-länderna själva.

Svara genom att kryssa för i skalorna. Ju längre till höger Ni sätter Ert kryss desto mer värdefull anser Ni respektive hjälpform vara.

	1	2	3	4	5	Ingen åsikt
att lindra omedelbar nöd genom att leverera mat och sjukvårdsmaterial	<input type="checkbox"/>
att främja utbildningsverksamheten t ex genom att bygga skolor och utbilda lärare/tekniker i u-land	<input type="checkbox"/>

1=av inget som helst värde
3=av visst värde
5=av mycket stort värde

22. (forts.)

	1	2	3	4	5	Ingen åsikt
att utveckla familjeplane- ring och barnbegräns- ning	<input type="checkbox"/>
att stödja rörelser som genom väpnat uppror vill genomföra sociala för- ändringar i u-länderna	<input type="checkbox"/>
att stödja det privata nä- ringslivet och dess investeringar i u-län- derna	<input type="checkbox"/>
att sprida information hemma i Sverige om u-länderna och deras problem	<input type="checkbox"/>
att stödja missionen	<input type="checkbox"/>
att driva en för u-länderna gynnsam handelspolitik	<input type="checkbox"/>
att stödja sådana u-länder vars regeringar strävar efter större social ut- jämning	<input type="checkbox"/>

23. Det finns ju många uppfattningar om ORSAKERNA till att vissa länder är fattiga. Nedan räknas några tänkbara orsaker upp. Ange för var och en av dem hur pass viktig Ni tror den är. Liksom tidigare kryssar Ni för någon av punkterna i skalorna nedan. Ju längre till höger desto viktigare orsak. Om Ni inte har någon uppfattning anger Ni det som svar.

	1	2	3	4	5	Ingen åsikt	
Folken i u-länderna är till sin natur inte tillräckligt företagsamma och flitiga	<input type="checkbox"/>	1=Ingen orsak alls
U-länderna har för litet kapital och för få industri- er för att en utveckling ska komma igång	<input type="checkbox"/>	3=En orsak av viss vikt
Världshandeln är så utformad att u-länderna missgynnas	<input type="checkbox"/>	5=Mycket viktig orsak
Överbefolkningen	<input type="checkbox"/>	
Utländska storbolag kontrol- lerar ofta u-ländernas vik- tigaste råvarutillgångar	<input type="checkbox"/>	
Bristen på utbildning	<input type="checkbox"/>	
Många u-länder har tidigare varit kolonier till främst europeiska länder	<input type="checkbox"/>	
U-länderna har ofta ett ogynnsamt klimat	<input type="checkbox"/>	

23. (forts.)

	1	2	3	4	5	Ingen åsikt
Rika människor i u-länderna försöker på olika sätt behålla sin makt och sina privilegier	<input type="checkbox"/>
Undernäring gör att folk i u-länderna inte kan arbeta så hårt	<input type="checkbox"/>
Många u-länder har en religion som bidrar till passiviteten	<input type="checkbox"/>

24. Tror Ni att skillnaden i levnadsstandard mellan de fattiga och de rika länderna fram till år 2000 kommer att bli större eller mindre än de är nu?

- mycket större
 något större
 ungefär som nu
 något mindre
 mycket mindre
 har ingen uppfattning

25. Det finns många människor i vårt land som inte följer med och engagerar sig i u-landsfrågor.

Nedan följer ett antal tänkbara förklaringar till att man inte intresserar sig för u-landsfrågor, ange för var och en av dem hur trolig Ni anser den vara!

	Inte alls trolig	Ganska trolig	Mycket trolig	Ingen åsikt
U-ländernas problem är så avlägsna och olika våra egna				
Man tycker att det är politikernas och expernernas sak att sköta				
Det beror på slöhet och likgiltighet inför andra folks problem				
Man har inte tagit någon politisk ställning i fråga om u-länderna				
Man har varken tid eller ork över för andra länders problem				

26. Nedan följer också ett antal PÅSTÅENDEN som hämtats från tidningar, radio/TV och olika personer som uttalat sig. Meningen är att Ni ska ange hur de stämmer med Er åsikt. Det gör Ni genom att kryssa för i poängskalan till höger om varje påstående. Ett kryss till höger om mittpunkten innebär att Ni mer eller mindre instämmer, ett kryss till vänster att Ni mer eller mindre tar avstånd från påståendet. Ju längre till höger desto mer instämmer Ni. Ju längre till vänster desto mer tar Ni avstånd.

	1	4	7
Tidningar och radio/TV behandlar alltför sällan hur folk i u-länderna har det.	.	.	.
Vi borde ha avhjälpt bristerna här hemma innan vi satte igång med u-hjälp	.	.	.
De flesta svenskar skulle säkert acceptera en skattehöjning på 500 kronor om året om man visste att pengarna gick till ökad u-hjälp.	.	.	.
TV och radio bör först och främst inrikta sig på sådant som ger en stunds avkoppling från alla bekymmer.	.	.	.
Ett litet land som Sverige gör klokast i att sköta sina egna angelägenheter och inte befatta sig med andra problem.	.	.	.
U-länderna måste sluta sig samman och kämpa gemensamt för bättre förhållanden.	.	.	.
U-landsproblemen är så stora och svåra att det inte tjänar något till att vanliga människor försöker sätta sig in i dem.	.	.	.

1=instämmer absolut inte
4=tveksam
7=instämmer absolut

27. Vilken skolutbildning har Ni?
.....
.....

28. Har Ni någon speciell yrkesutbildning utöver den formella skolutbildningen?
.....
.....

29. Slutligen skulle vi vilja fråga om Er politiska grundsyn är socialistisk eller icke-socialistisk?
 Socialistisk
 Icke-socialistisk

TACK FÖR ER MEDVERKAN!

HAR NI YTTERLIGARE SYNPUNKTER ÄR VI TACKSAMMA OM NI SKRIVER NER DESSA PÅ BAKSIDEN. DE KAN VARA VÄRDEFULLA SOM KOMPLEMENT TILL DEN KVANTITATIVA ANALYSEN.